

TERCERA EDICIÓ DEL PROGRAMA PARLA'M DE TU

Un programa
antiracista
basat en el
feminisme
interseccional

Durant el curs 2023-2024 hem treballat en la tercera edició del programa “Parla’m de tu”, dedicat a **Gàmbia, el Senegal i Guinea Bissau**.

Hi han participat sis alumnes: Musa Bajo, Mariamma Kuyateh, Mariamma Manneh, Fatu Sane, Mohamed Barrow i Moudou Gueye; representants de diferents cursos del CFPAM, un grup format per tres dones i tres homes.

Tres països, aparentment diferents, i tanmateix en tots trobem les mateixes ètnies: mandinga, fula, diola, wòlof. Cada una té la seva pròpia llengua i una cultura rica que el colonialisme va menysprear; encara en l’actualitat l’únic idioma que s’ensenya a les escoles de Gàmbia és l’anglès, malgrat que la llengua vehicular i majoritària és el mandinga. Al Senegal s’ensenya francès i fa pocs anys que han començat a introduir el wòlof. Guinea Bissau té com a idioma oficial el portuguès i obvia les llengües pròpies dels guineans. I, malgrat tot, han mantingut vives les seves llengües maternes.

Al llarg del curs hem mantingut diverses reunions en què els participants han pogut parlar de tot allò que els interessava o preocupava. Una de les primeres qüestions que ens vam plantejar va ser ampliar el grup, ja que érem conscients de les limitacions que suposava un grup tan reduït. Per això vam decidir **convidar a participar les famílies i persones de l’entorn social del nostre alumnat**. Així vam aconseguir ampliar el grup a una vintena de persones, amb el consegüent enriquiment del debat i de l’aportació d’idees que això comporta.

Amb la participació de les famílies i de l’entorn social dels participants, el “Parla’m de tu” transcendeix l’àmbit escolar per deixar de ser un programa d’inclusió educativa i convertir-se en un projecte comunitari de transformació social. Alhora,

aquesta iniciativa ens permet reconnectar amb un dels propòsits principals de les escoles d'adults des de la seva creació als anys setanta: constituir-se com a agents socials i promotors de la vida comunitària i atendre les necessitats educatives dels col·lectius més vulnerables. Per tant, considerem imprescindible promoure el respecte i l'interès per les diferents cultures que conviuen al nostre municipi.

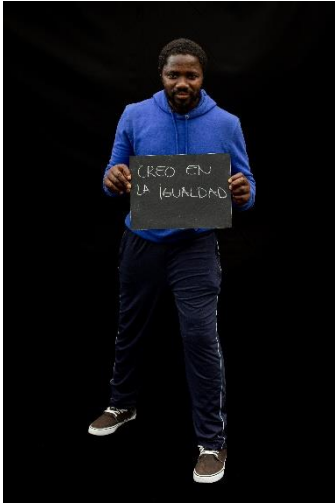
Destaquem, una vegada més, el caràcter obert i versàtil del programa "Parla'm de tu", ja que, en funció dels participants, evoluciona i es materialitza de maneres diferents.

Grup impulsor Senegambià

El primer tema (i el més recurrent) que es va tractar en les nostres trobades va ser **les ferides que ha deixat el colonialisme a l'Àfrica**, per això, aquest va ser el tema escollit per a la conferència. **Mariamman Manneh** va ser molt explícita respecte a aquesta qüestió: **"Nos sentimos esclavos en nuestro propio país"**. Actualment, viuen sota la tirania del neocolonialisme i veuen, impotents, com se sobreexploten els seus recursos, amb una connivència entre els països estrangers i els governs dels seus països.

Comenten que als seus països respectius, i en altres llocs d'Àfrica, hi ha moltíssimes bases militars, europees i americanes. Critiquen el fet que els seus governants cedeixin part del seu territori a altres països amb finalitats militars.

Musa Bajo va explicar que un altre problema que els afecta greument és que molts estrangers compren terrenys per fer-se cases i privatitzen grans extensions d'espais naturals. Aquest fet fa que a Gàmbia sigui molt difícil adquirir una parcel·la per part dels gambians, i remata: **“Se están vendiendo el país”**.

No menys crítics van ser amb la **política migratòria europea**. Coincidim en el fet que Europa té un deute molt gran amb Àfrica: es van repartir el continent per explotar-ne els recursos naturals i, en contrapartida, no van aportar res positiu que valgui la pena mencionar. Avui, els països que ens ocupen presenten un dels pitjors nivells de qualitat de vida d'arreu del món. N'hi ha prou de saber l'esperança de vida de Guinea Bissau: 58 anys; Gàmbia: 62; i el Senegal: 68.

La política migratòria europea es resumeix a transferir grans quantitats de diners als governs dels països africans perquè controlin el flux migratori, cosa que es tradueix en una creixent criminalització del procés migratori. Aquestes polítiques inhumanes, evidentment, no són gens eficients, ja que les necessitats que obliguen aquestes persones a deixar casa seva no desapareixen, sinó que continuen abocant-les a arriscar les seves vides amb l'esperança de poder dignificar-les. Mentrestant, els nostres polítics s'encarreguen que aquestes rutes siguin cada cop més hostils. El 2023, segons l'**Organització Internacional per a les Migracions**, la migració en la ruta atlàntica va arribar a un màxim històric de 40.000 persones. I seguirà i seguirà mentre es mantingui la situació política i econòmica d'aquests països, basada en l'aliança entre el neocolonialisme i els governs locals corruptes.

També van parlar dels problemes que es troben a la societat d'acollida: el tema més recurrent i punyent va ser el **racisme**. Tots els participants són negres, de manera que el color de la seva pell és la diana del racisme. Vivim un moment difícil, en què el dret a l'habitatge es vulnera constantment. Per a una gran majoria de persones es difícil accedir a un habitatge digne a un preu just, però, si ets una persona racialitzada, aquestes dificultats s'accentuen fins a convertir-lo en quelcom inaccessible. És el que s'anomena **racisme immobiliari**.

D'altra banda, els participants van manifestar el seu desig de conèixer personalment l'alcalde per tal de poder expressar-li les seves inquietuds. La reunió es va dur a terme a principis del mes de maig. A continuació es presenta un resum de la trobada:

TROBADA AMB L'ALCALDE

Participants: Mariamma Kuyateh, Mariamma Manneh, Fatu Sane, Musa Bajo, Moudu Gueye, Famma Balde, Samba Balde, Maimouna Balde, Yero Balde, Boubacar Balde, Yama, Fatima Kamso, Sita, Fatima Sonko, Gisele Diatta, Fatu Sane i Mansata.

Rebuts a la sala de plens per l'alcalde, Jaume Oliveras, i la regidora d'educació, Yulay Martínez.

Els portaveus del grup van ser: Famma Balde i Yero Balde. Van plantejar els temes següents:

- **La necessitat de donar a conèixer la seva cultura:** Demanen que es promoguin activitats al Masnou que afavoreixin el coneixement de les diferents cultures que conviuen al municipi. En aquest sentit, reclamen que es torni a fer la **Festa de la Diversitat**, perquè consideren que era una bona ocasió per a aquesta finalitat.
- **Crear una associació o col·lectiu:** Aquesta demanda es va materialitzar el mateix mes de maig amb l'assessoria de l'alcaldia. Ja estan constituïts com a col·lectiu, anomenat Unió Àfrica.
- **La necessitat de comptar amb una medidora municipal:** Reclamen una medidora que parli les seves llengües (mandinga, fula, wòlof, diola...) per tal de facilitar la relació dels senegambians amb l'administració.

La sessió va transcórrer en un ambient distès, amb molt bona sintonia entre els participants, l'alcalde i la regidora. Els participants van ser molt clars en les seves reivindicacions i van obtenir una resposta a les seves demandes ràpida i eficaç per part de l'alcaldia.

XERRADA OBERTA AL PÚBLIC

Com sempre, el programa culmina amb una xerrada oberta al públic, que organitzem el CFPAM i l'Associació UNESCO del Masnou. Atès que es van tractar molts temes, de manera consensuada amb l'alumnat es va acordar parlar, com ja hem mencionat anteriorment, sobre **“Les ferides que ha deixat el colonialisme”**, a càrrec del conferenciant convidat.

D'altra banda, els participants van acordar abordar el tema del **racisme** i el de **les diferències culturals quant a l'educació dels fills i filles**.

Van assistir a l'acte 83 persones.

Va presentar l'acte la regidora d'Educació, Yulay Martínez; la presidenta de l'Associació UNESCO del Masnou, Gisa Mohr; Àngels Cabello de la UNESCO; i la professora del CFPAM responsable del programa, Marta Neira.

PARLA'M DE TU
Dedicat a: Gàmbia, el Senegal i Guinea Bissau

Xerrada:
“LES FERIDES QUE HA DEIXAT EL COLONIALISME”

Aula 5 del CFPAM
Carrer d'Itàlia, 50, 1a planta
El Masnou

**Dimecres 29 de maig
a les 19 h**

Ho organitza: Centre de Formació de
Persones Adultes del Masnou (CFPAM) i
Associació UNESCO del Masnou.

Amb la participació de:
Jordi Tomàs,
doctor en antropologia social i cultural.

Alumnes del CFPAM:
Musa Bajo, Mariamma Kuyateh, Mariamma
Manneh, Fatu Sane, Moudo Gueye,
Mohamed Barrow, Famma Balde,
Maimouna Balde, Boubacar Balde, Samba
Balde, Yero Balde i Giselle Diatta.

Ajuntament del Masnou | El Masnou sense fronteres | CFPAM | VIOLETA | UNESCO | FEMSA

El primer a parlar va ser el conferenciant expert en Àfrica Jordi Tomàs, convidat per l'Associació UNESCO del Masnou. A continuació en presentem una breu biografia :

Jordi Tomàs (Barcelona, 1971) és antropòleg i escriptor. Des de fa temps compagina la seva feina d'investigació sobre l'Àfrica amb la literatura de ficció.

Doctor en Antropologia Social i Cultural per la Universitat Autònoma de Barcelona (2005), ha estat sis anys treballant al Centre d'Estudis Africans de l'Institut Universitari de Lisboa (2006-2012), i des de 2013 és investigador en la Universitat de Lleida.

Ha escrit nombrosos llibres com ara: *Lenessú. Jo soc de Benín* (1998); *El pescador que volia anar al país dels blancs* (2013); i ha estat editor de diversos llibres sobre el continent africà, com *Secesionismo en África* (2010) o *Detrás del ébola* (2015). És membre del consell de redacció de les revistes *Studia Africana* (Barcelona) i *Cadernos de Estudos Africanos* (Lisboa).

Jordi Tomàs va començar el seu parlament explicant que va viure tres anys a **Casamance**, una zona situada al sud del Senegal molt propera a Gàmbia, on conviuen diferents ètnies, però la majoria són dioles. De seguida es va posar a parlar en aquesta llengua amb una de les participants del "Parla'm de tu", la Gisele, que és de Casamance. Va ser un dels moments més bonics i simpàtics de la sessió.

De Casamance ja ens n'havien parlat els alumnes, ens van explicar que és un territori històric, amb dos milions de persones, de majoria cristiana, que aspira a la seva independència; i comentàvem el paral·lelisme amb la Catalunya independentista.

Tomàs va ressaltar la riquesa cultural d'Àfrica, destacant que és el continent on es parlen més llengües, aproximadament 2000. Va posar l'accent en la crueltat que suposa la imposició lingüística dels colonitzadors, ja que l'alumnat era castigat i assenyalat quan parlava la seva pròpia llengua.

També va destacar la situació econòmica actual de diferents indrets d'Àfrica, i la va qualificar de neocolonialista i neoliberal. Amb una sobreexplotació dels recursos naturals que compromet seriosament la supervivència dels africans i suposa una severa amenaça per al medi ambient a escala global.

No va parlar de la política migratòria europea, però ens va recomanar un documental de TV3 que parla d'aqueta qüestió, **Tombes de sorra**, un reportatge que s'endinsa en el Sàhara per explicar les conseqüències nefastes de la política migratòria europea al Níger.

Mariamman Manneh (alumna de l'escola) i **Jidere Balde** (familiar) van abordar el tema del **racisme immobiliari**, reivindicant el seu dret a

optar a un habitatge, denunciant la injustícia que suposa el racisme descarcat que practiquen algunes immobiliàries i cercant l'empatia dels assistents a la seva causa.

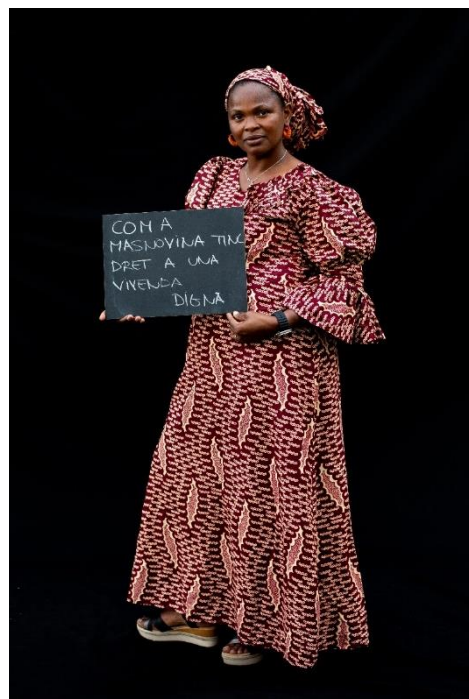
Algunes participants comentaven que quan truquen a una immobiliària, només per l'accent, ja els neguen l'accés a l'habitatge.

Es va produir una intervenció espontània protagonitzada per **Gisele Diatta** (familiar), perquè després de sentir tantes coses negatives referents al racisme, va sentir la necessitat de destacar també les coses bones que ha trobat al Masnou.

Finalment, **Famma Balde** (familiar) va fer una síntesi de tot el que s'havia parlat. Destaquem la seva encertada asseveració: "**El racisme es ignorancia**". Després va introduir el tema de les diferències culturals quant a l'educació dels fills i filles.

L'èxit d'aquest acte va superar amb escreix les nostres expectatives. El nombre d'assistents, vuitanta-i-tres, representa més del doble de les anteriors edicions. El col·lectiu senegambià estava eufòric de poder tenir l'oportunitat de dirigir-se a la ciutadania masnovina. Tenen moltes ganes de participar en la seva comunitat, de fer-se visibles, de mostrar la seva cultura, i consideren que el programa "Parla'm de tu" ha estat el punt de partida per fer efectiu aquest desig.

A principis d'abril vam decidir que seria convenient fer una **exposició** sobre Àfrica. Van cercar la col·laboració de la FEM (Associació Fotogràfic el Masnou) i vam organitzar diverses trobades amb el seu president, Eduard Gisbert, per definir el format i el contingut de l'exposició.

EXPOSICIÓ DE RETRATS DE VEÏNS I VEÏNES MASNOVINS D'ORIGEN AFRICÀ

A diferència d'edicions anteriors, la xerrada no va ser el punt final del programa, sinó que, a més a més, vam organitzar una **exposició** de retrats de veïns i veïnes masnovines d'origen Africà amb l'objectiu de denunciar el racisme del qual són objecte, així com reivindicar la seva condició de ciutadans de ple dret.

Els autors de les fotografies són Eduard Gisbert i Helena Buira de la FEM.

Aquesta exposició va tenir una gran difusió, ja que la vam incloure en el **programa de la Festa Major del 2024**.

A colorful poster for an exhibition titled "PARLA'M DE TU GÀMBIA, EL SENEGAL I GUINEA BISSAU". The poster features a group photo of diverse people, including men and women of various ages and ethnicities. The text on the poster provides details about the exhibition, including the inauguration date (28 de juny a les 19 h.) and the location (Masnou). It also mentions the organizers: Col·lectiu Senegambià, Centre de Formació de Persones Adultes del Masnou (CFPAM), Associació UNESCO del Masnou, and Associació Fotogràfic del Masnou (FEM). The poster is decorated with floral and geometric patterns in shades of orange, green, and red.

PARLA'M DE TU
GÀMBIA, EL SENEGAL I GUINEA BISSAU
EXPOSICIÓ
Inauguració el divendres
28 de juny a les 19 h.
L'exposició es mantindrà fins al 26 de juliol.

Exposició de retrats de veïns i veïnes del Masnou d'origen africà. Els retrats són obra d'Eduard Gisbert i Helena Buira. Aquesta exposició s'emmarca en el programa Parla'm de tu del CFPAM i l'Associació UNESCO del Masnou, que aquest curs ha estat dedicat a Gàmbia, el Senegal i Guinea Bissau.

Parla'm de tu és un programa que té com a objectiu l'apropament a les persones migrants, amb la finalitat de conèixer-les millor i gaudir de les seves aportacions culturals, alhora que es vol afavorir una relació de respecte i interès per les diferents cultures que conviuen al nostre municipi, i promoure una visió positiva i enriquidora de la diversitat.

La inauguració de l'exposició serà amenitzada amb un tast de begudes típiques elaborades pel Col·lectiu Senegambià del Masnou.

No organitzen: Col·lectiu Senegambià, Centre de Formació de Persones Adultes del Masnou (CFPAM), Associació UNESCO del Masnou i Associació Fotogràfic del Masnou (FEM).

L'alcalde, Jaume Oliveras, va inaugurar l'exposició el divendres 28 de juny. Després van fer un parlament Eduard Gisbert, Helena Buira i les participants Gisele Diatta i Famma Balde.

L'acte va comptar amb una alta participació.

Els retrats han estat acompanyats d'un mapa mundi, amb la idea que les persones que visitaven l'exposició poguessin situar físicament els països tractats: Gàmbia, el Senegal i Guinea Bissau.

L'acte va ser amenitzat amb el tastet de begudes típiques de Senegàmbia que havien elaborat les participants, que són: el *bissap*, el suc de baobab i el suc de gingebre.

Sita, Famma, Mariamma Kullateh, Mariamma Manneh, Gisele i Fatu preparant les begudes típiques de Senegàmbia.